

[Kirkogaard.]

Yderligere tillader jeg mig at nævne 3 tal, som angiver gennemsnitsformuen inden for de 3 brugsstørrelser, jeg har nævnt, og jeg tager tallene fra Det Kgl. Danske Landhusholdningsselskabs lommebog 1959. Landbruget er her delt op i 3 grupper, og det er anført, at den gruppe, der har den største formue, er godsejere og proprietærer, som i 1956 havde en gennemsnitsformue på 383 000 kr. Derefter kommer gruppen gårdejere, der har en gennemsnitsformue på 57 000 kr., og endelig husmændene med en gennemsnitsformue på 18 000 kr. Disse tal taler efter min mening for sig selv, og jeg mener, jeg har en ganske god begrundelse i de nævnte tal, når jeg siger, at jeg er yderst betænkelig ved at gå til en omlægning af de faste skatter, en omlægning, som utvivlsomt ville begunstige de overordentlig velstillede landmænd på de mindre velstillede bekostning. Jeg tror også, at dette synspunkt deles af mit parti.

383 000 kr. i gennemsnit for godsejere og proprietærer er en betydelig formue, men jeg er fuldstændig på det rene med, at ingen kommer sovende til så store værdier; jeg tror bestemt, at de store gårde, der her er tale om, bliver drevet med stor dygtighed, og jeg har intet som helst ønske om at udsætte de store jordbesiddere for en urimelig beskatning. Men tallene siger jo ganske klart, at de store gårde har haft så store muligheder for fortjeneste i sammenligning med andre, at det er helt uden mening at fremstille de store gårde som den forurettede part, når vi taler om faste skatter både til kommune og amt. Jeg forstår derfor ikke helt de amtsråd, som i visse kommuner imod en flertalsindstilling fastsætter et ligningsforhold, der letter de store gårdes skatter, men øger skatterne for de mindre gårde og husmandsbrugene.

Hvad angår amtsskatterne, er det min opfattelse efter Landboforeningernes voldsomme aktion imod de faste skatter, at Landboforeningernes talsmænd — som den ærede ordfører for forespørgerne (Thisted Knudsen) gjorde det i dag — i for mange tilfælde i deres angreb på disse skatter giver udtryk for, at de er steget uforholdsmæssigt i sammenligning med andre skatter. Den påstand kan, som nævnt af det

ærede medlem hr. Holger Eriksen, ikke holde. Jeg ved, at en del falder for fristelsen til at give det udseende deraf, men det er ikke rigtigt. Jeg har tilladt mig at undersøge spørgsmålet i Statistisk Årbog. Af den fremgår det, at siden 1939 er de faste skatter kun steget halvt så meget som de øvrige skatter. Sådan tror jeg nok det ligger.

Den agitation, som er ført imod de faste skatter, har imidlertid bibragt mange landmænd den opfattelse, at det ville være en uhyre fordel for landbruget, om disse skatter blev nedsat kraftigt. Jeg indrømmer, at det ser bestikkende ud, men jeg beder dog om, at man vil tage visse ting i betragtning, som mange synes at overse. Ingen ansvarlig regner med, at der for tiden vil kunne blive tale om nogen større skattelettelse; dertil er vor økonomi ikke stærk nok. Det, der kan blive tale om, er en omlægning. Hvis vi slækker på de faste skatter, må det beløb, hvormed det sker, overføres til andre skatter, indkomst- eller forbrugs-skatter. Men de skatter skal også betales, og landbruget må naturligvis tage sin del af denne skattebyrde i forhold til indkomst eller forbrug, og så må andre medborgere betale resten. Men disse andre medborgere, den store kreds, som i høj grad arbejder for hjemmemarkedet, tager meget hurtigt dækning for øgede skatter og omkostninger; en ikke ringe del tager dækning, simpelt hen med monopoltilsynets billigelse, gennem højere priser, højere avancer og højere lønninger — en udvikling, som i øvrigt direkte befordres af den nugældende pristalsregulering. Resultatet bliver derfor, at disse byrder, inden der er gået mange måneder; begynder at vende tilbage til landbruget og til eksporterhvervene i form af højere lønninger, højere omkostninger og højere skatter.

Det er et kredsløb, som er meget kort, og nogen varig lettelse af større betydning for landbruget bliver der ikke tale om. Hvis der bliver tale om en mindre lettelse for landbruget — hvad jeg i øvrigt ikke tror — ved vi alle sammen rent erfaringsmæssigt, at denne meget hurtigt kapataliseres. Skødehaveren tager fortjenesten ved næste ejerskifte, og den næste generation — altså den ungdom, som skal træde til — vil, alt andet lige, få ringere vilkår at